

LIETUVOS RESPUBLIKOS 2023 METŲ VALSTYBĖS BIUDŽETO IR SAVIVALDYBIŲ BIUDŽETŲ FINANSINIŲ RODIKLIŲ PATVIRTINIMO ĮSTATYMO IR SU JUO SUSIJUSIŲ TEISĖS AKTŲ PROJEKTŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS

1. Įstatymų projektų rengimą paskatinusios priežastys, parengtų projektų tikslai ir uždaviniai

Lietuvos Respublikos 2023 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projektas (toliau – Įstatymo projektas) parengtas įgyvendinant Lietuvos Respublikos Konstitucijos 130 straipsnį ir vadovaujantis Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 18 straipsnio nuostatomis.

Įstatymo projekto tikslas ir uždavinys – užtikrinti valstybės funkcijų vykdymą ir pažangos priemonių įgyvendinimą.

Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas (toliau – GPM įstatymo projektas) parengtas siekiant prisidėti prie pažeidžiamų asmenų grupių realiųjų pajamų lygio išsaugojimo toliau sparčiai augant energijos produktų kainoms, kartu prisidedant prie Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV-72 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“, 97 punkte numatytų iniciatyvų, nukreiptų į skurdo ir nelygybės mažinimą.

Augant energijos produktų kainoms imtis pagalbos priemonių, skiriamų namų ūkių vartotojams, rekomenduoja ir Europos Komisija¹. Tarptautinio valiutos fondo ekspertų nuomone², daugiau dėmesio turėtų būti telkiama pažeidžiamiausių namų ūkių vartotojų pajamų apsaugai, įvertinus tai, kad, kylant energijos produktų kainoms, o kartu didėjant kitų kasdienio vartojimo prekių kainoms, būtent mažiausias pajamas gaunančių asmenų grupių būtiniosios išlaidos sudaro vis didesnę vartojimo krepšelio dalį. Todėl svarbu imtis priemonių, kad būtų amortizuotos dėl išaugusių energijos produktų kainų ir daugiausia jų lemto didesnio, nei tikėtasi, infliacijos šuolio³ su didžiausia rizika neapmokėti sąskaitų už energiją susiduriančių mažas ir vidutines pajamas gaunančių asmenų grupių patiriamos išlaidos.

GPM įstatymo projekto tikslas ir uždaviniai – mažinti darbo jėgos apmokestinimą mažas ir vidutines pajamas gaunantiems asmenims, taikant didesnę maksimalų neapmokestinamąjį pajamų dydį (toliau – NPD) už 2023 ir vėlesnius mokesťinius metus. Ši priemonė, pirmiausia, veiktų kaip tikslinė priemonė, nukreipta į socialiai jautresnes gyventojų grupes, užtikrindama jų pajamų į rankas augimą.

Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektu (toliau – PVM įstatymo projektas) siekiama:

- neribotam laikui pratęsiant šiuo metu galiojančio lengvatinio 9 procentų pridėtinės vertės mokesčio (toliau – PVM) tarifo taikymą turizmo veiklą reglamentuojančių teisės aktų nustatyta tvarka teikiamoms apgyvendinimo paslaugoms (toliau – apgyvendinimo paslaugos), toliau prisidėti prie Lietuvos turizmo plėtros ir gerinti apgyvendinimo paslaugas teikiančio Lietuvos verslo konkurencines sąlygas;

- laikinai pratęsiant šiuo metu galiojančio lengvatinio 9 procentų PVM tarifo taikymą restoranų, kavinių ir panašių maitinimo įstaigų teikiamoms maitinimo paslaugoms ir išsinešti tiekiamam maistui, išskyrus alkoholinius gėrimus ir paslaugas ar paslaugų dalis, kurios susijusios su alkoholiniais gėrimais (toliau – maitinimo paslaugos), 9 procentų PVM tarifo taikymą visų rūšių meno ir kultūros įstaigų, meno ir kultūros renginių, sporto renginių, sporto klubų lankymui ir kitų asmenų, teikiančių panašias į sporto klubų teikiamas paslaugas, lankymui, kai netaikomos Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymo 23 straipsnio nuostatos (toliau –

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=CELEX:52021DC0660&from=EN>.

² <https://www.imf.org/en/Publications/WP/Issues/2022/07/28/Surging-Energy-Prices-in-Europe-in-the-Aftermath-of-the-War-How-to-Support-the-Vulnerable-521457>.

³ Informaciniai pranešimai spaudai, skelbiami Oficialiosios statistikos portale.

kultūros, poilsio ir sporto paslaugos), ir 9 procentų PVM tarifo taikymą atlikėjų (aktoriaus, dainininko, muzikanto, dirigento, šokėjo ar kito asmens, vaidinančio, dainuojančio, skaitančio, deklamuojančio arba kitaip atliekančio literatūros, meno, folkloro kūrinis ar cirko numerius) teikiamoms atlikimo paslaugoms (toliau – atlikėjų paslaugos), prisidėti prie šiose srityse veikiančio ir lėčiau po COVID-19 pandemijos atsigaunančio verslo veiklos stabilizavimo ir jo gyvybingumo išsaugojimo.

2. Įstatymų projektų iniciatoriai ir rengėjai

Įstatymų projektus parengė Lietuvos Respublikos finansų ministerijos Biudžeto departamento (direktorė Daiva Kamarauskienė, tel. 239 0130, el. p. daiva.kamarauskiene@finmin.lt) Valstybės ir savivaldybių biudžetų sudarymo skyriaus (vedėja Daiva Žibutienė, tel. 219 9334, el. p. daiva.zibutiene@finmin.lt) patarėjas Artūras Kriūka (tel. 239 0054, el. p. arturas.kriuka@finmin.lt), vyriausioji specialistė Dalia Raudeliūnienė (tel. 239 0182, el. p. dalia.raudeliuniene@finmin.lt), Mokesčių politikos departamento (direktorė Jūratė Laurikėnaitė, tel. 239 0151) Tiesioginių mokesčių ir tarptautinio apmokestinimo skyriaus (vedėjas Evaldas Putrimas, tel. 219 9476, el. p. evaldas.putrimas@finmin.lt) vyriausioji specialistė Diana Kariūnaitė (tel. 239 0187, el. paštas diana.kariunaite@finmin.lt) ir Finansų politikos departamento (direktorius Irmantas Mikulėnas, tel. 219 9342) Pajamų analizės ir planavimo skyriaus vedėja Eglė Bajorinienė (tel. 219 9377, el. paštas egle.bajoriniene@finmin.lt), Mokesčių politikos departamento (direktorė Jūratė Laurikėnaitė, tel. 239 0151) Netiesioginių mokesčių skyriaus (vedėja Asta Zelo, tel. 219 9383) patarėja Rūta Pileckienė (tel. 219 9359).

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymų projektuose aptarti teisiniai santykiai

Kiekvieniems biudžetiniams metams valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansiniai rodikliai nustatomi priimant Lietuvos Respublikos atitinkamų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymą.

Pagal galiojančias Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 20 straipsnio nuostatas šiuo metu pajamoms iš darbo santykių arba jų esmę atitinkančių santykių maksimalus bendras taikytinas mėnesio NPD yra 540 eurų (maksimalus metinis NPD yra 6 480 eurų), neįgaliesiems ir riboto darbingumo asmenims taikomas didesnis NPD – 870 eurų arba 810 eurų, priklausomai nuo neįgalumo ar darbingumo lygio.

Pagal galiojančias Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės įstatymo nuostatas lengvatinis 9 procentų PVM tarifas apgyvendinimo paslaugoms, maitinimo paslaugoms, kultūros, poilsio ir sporto paslaugoms ir atlikėjų paslaugoms taikomas iki 2022 m. gruodžio 31 d.

4. Siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Naujos teisinio reguliavimo nuostatos, išdėstytos Įstatymo projekte, nekeičia šiuo metu galiojančių valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių tvirtinimo nuostatų.

Įstatymo projektu siekiama patvirtinti Lietuvos Respublikos 2023 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinius rodiklius. Teikiame 2023 metų biudžeto projekte valstybės biudžeto pajamos sudaro 15 624,5 mln. eurų, iš kurių 3 144,4 mln. eurų yra Europos Sąjungos (toliau – ES) ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšos, o asignavimai sudaro 18 608,5 mln. eurų, iš jų 3 571,4 mln. eurų – ES ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšos. Numatomas 2023 metų Lietuvos Respublikos Vyriausybės grynojo skolinių įsipareigojimų pokyčių limitas yra (teigiamas) – 4 774,1 mln. eurų. Patvirtinus tokius valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinius rodiklius, valstybės biudžeto deficitas siektų –4,9 procento bendrojo vidaus produkto (toliau – BVP).

Kartu Įstatymo projektu siekiama patvirtinti biudžetinių įstaigų pajamas, Nacionaliniame pažangos plane nustatytus svarbiausius pažangos uždavinius ir poveikio rodiklius, šių rodiklių

faktines bei siektinas reikšmes, savivaldybių biudžetų finansinius rodiklius (valstybės biudžeto specialias tikslines dotacijas savivaldybių biudžetams bei savivaldybių biudžetų prognozuojamas pajamas iš gyventojų pajamų mokesčio). Taip pat, siekiant sklandaus biudžeto vykdymo, Įstatymo projekte siūloma nustatyti Vyriausybės ir kitų institucijų teises vykdant biudžetą.

Pažymėtina, kad biudžeto politikos kontrolės institucija 2022 m. rugsėjo 20 d. paskelbė išvadą dėl išskirtinių aplinkybių, susidariusių dėl geopolitinės situacijos ir jos galimo neigiamo poveikio valdžios sektoriaus finansams, kaip jos suprantamos pagal Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinį įstatymą, nustatymo. Nustačius išskirtines aplinkybes, Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstituciniame įstatyme nustatytos fiskalinės drausmės taisyklės 2023 metais valdžios sektoriui netaikomos. Prioritetinės 2023 metų biudžeto kryptys⁴ yra:

- ✓ infliacijos pasekmių mažinimas (didinama minimalioji mėnesinė alga (toliau – MMA), išmokos pažeidžiamiausioms gyventojų grupėms ir kt.);
- ✓ energetikos paketas (numatoma pagalba dėl pasaulinių elektros ir dujų kainų augimo);
- ✓ šalies ir visuomenės saugumas (išlaikomas 2,52 procento BVP finansavimas gynybai, skiriama lėšų sienos apsaugos pareigūnų ginkluotei ir kt.);
- ✓ investicijos į tvarią ir pažangią Lietuvos ateitį (priemonės švietimui, skaitmeninimui ir kt.).

Savivaldybių skolinimosi galimybės. Įstatymo projekte, atsižvelgiant į tai, kad 2022–2025 metais numatomas produkcijos atotrūkis nuo potencialo išliks neigiamas, ir į Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinį įstatymą, kuriame nustatyti reikalavimai savivaldybių biudžetams užtikrinti fiskalinę drausmę, 2023 metams siūlomi nustatyti savivaldybių skolos, skolinimosi ir garantijų limitai: savivaldybės, kurios biudžeto planuojami asignavimai neviršija 0,3 procento praėjusių metų BVP to meto kainomis, metinio grynojo skolinimosi suma negalės viršyti 1,5 procento biudžeto pajamų, o savivaldybės, kurios asignavimai viršija 0,3 procento praėjusių metų BVP to meto kainomis, metinio grynojo skolinimosi suma gali viršyti pajamas savivaldybės biudžeto ciklinės dalies dydžiu, kurį pagal naujausią paskelbtą ekonominės raidos scenarijų apskaičiuoja Finansų ministerija.

Institucijų teisės vykdyti biudžetą. Įstatymo projekte siūloma nustatyti tam tikras institucijų teises vykdyti biudžetą, tarp jų, atsižvelgiant į tai, kad:

1. iš anksto negalima numatyti konkrečių reikalingų sumų, Finansų ministerijai siūloma suteikti teisę skolintis karinio mobilumo ir dvejopos paskirties – karinės ir civilinės – infrastruktūros projektams valstybinės reikšmės keliuose ir geležinkeliuose finansuoti; išlaidoms dėl pasaulinių elektros ir dujų kainų augimo kainų daliai buitiniams ir nebuitiniams vartotojams kompensuoti; išlaidoms, susijusioms su dalyvavimu ES ir tarptautinėse iniciatyvose, skirtose pagalbai Ukrainai, ir pagalbos Ukrainos gyventojams, nukentėjusiems dėl Rusijos Federacijos karinės invazijos į Ukrainą, teikimu, apmokėti; šalies geležinkelių infrastruktūros išlaikymo išlaidoms, atsiradusioms dėl sankcijų Baltarusijos Respublikai taikymo ir dėl Rusijos Federacijos karinės invazijos į Ukrainą nutrūkus krovinių srautui ar verslo santykiams, apmokėti; išlaidoms, patirtoms dėl nenumatytų nuostolingų keleivių vietinio susisiekimo geležinkelių maršrutų, siekiant užtikrinti viešųjų paslaugų teikimą gyventojams, apmokėti;

2. dalis pažangos priemonių nepatvirtinta, todėl, šioms priemonėms finansuoti asignavimus siūlant planuoti Finansų ministerijos rezervinėje programoje, Finansų ministerijai siūloma suteikti teisę perskirstyti Įstatymo projekto 11 priede nurodytas pažangos lėšas tarp ministerijų, kai pažangos priemonės bus patvirtintos;

3. Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 pakeitimo įstatymas ir jo lydimieji teisės aktų projektai (Nr. XIVP-2066) dar nepriimti ir nėra galimybės asignavimų valstybės tarnybos reformai įgyvendinti paskirstyti asignavimų valdytojams, šiai

⁴ Daugiau informacijos apie 2023 metų biudžeto kryptis aiškinamojo rašto 1 priede „2023 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių projektų apžvalga“.

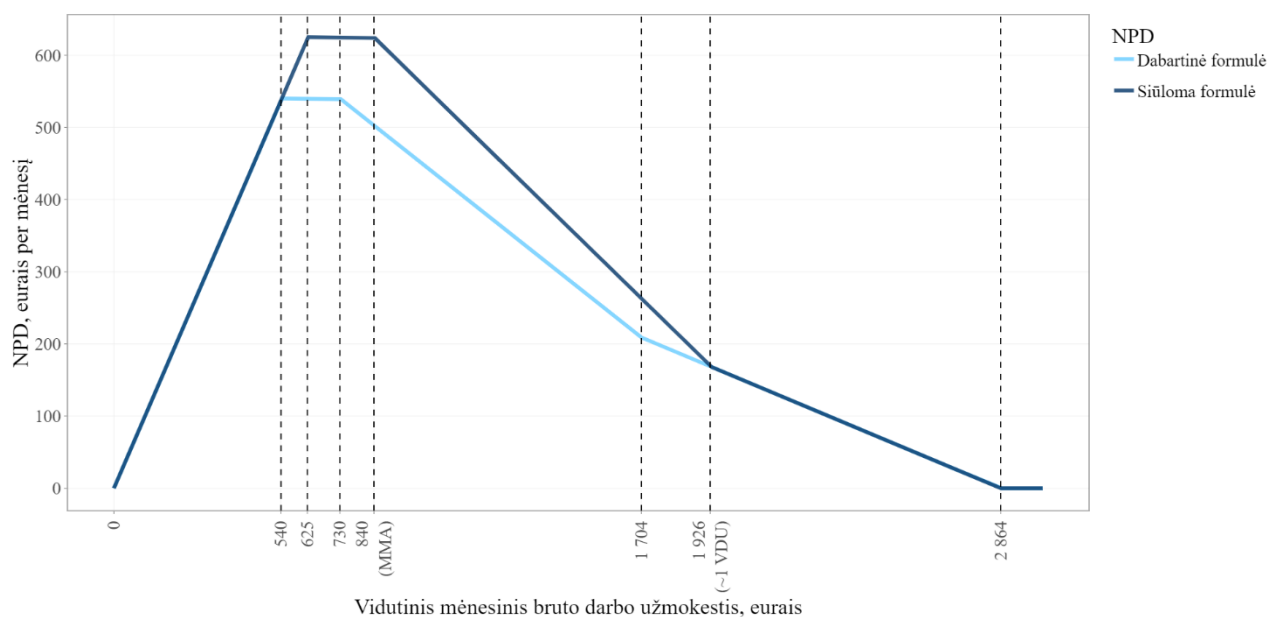
reformai vykdyti reikalingas lėšas siūloma planuoti Finansų ministerijos asignavimuose. Dėl šios priežasties Finansų ministerijai siūloma suteikti teisę paskirstyti asignavimų valdytojams Finansų ministerijos asignavimuose numatytas lėšas valstybės tarnybos reformai įgyvendinti viršijant asignavimų valdytojams Lietuvos Respublikos Seimo patvirtintas asignavimų sumas.

Detalus valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių paaiškinimai pateikti šio aiškinamojo rašto prieduose, kurie išvardyti šio aiškinamojo rašto 16 punkte ir laikomi šio aiškinamojo rašto sudėtinėmis dalimis.

GPM įstatymo projektu siūloma tiems gyventojams, kurių mėnesio pajamos neviršija 1 926 eurų (maždaug vieno Finansų ministerijos 2022 metų rugsėjį parengtame ekonominės raidos scenarijuje 2023 metams projektuojamo vidutinio darbo užmokesčio), už 2023 metus taikyti didesnę nei šiuo metu galiojantį maksimalų mėnesio NPD – 625 eurų (atitinkamai didesnę – 7 500 eurų – metinį NPD); gyventojams, kurių pajamos per mėnesį viršija 1 926 eurus, būtų išlaikytas šiuo metu taikomas NPD, t. y. jiems taikytinas NPD ir toliau būtų apskaičiuojamas pagal šiuo metu Gyventojų pajamų mokesčio įstatyme nustatytą formulę. 1 926 eurų bruto mėnesio atlyginimo riba, iki kurios taikomas NPD didėtų (palyginti šiuo metu galiojanti riba, iki kurios taikomas didesnis NPD, yra 1 704 eurai), parinkta atsižvelgiant į projektuojamą vidutinį mėnesinį kitų metų darbo užmokestį ir siekiant užtikrinti tolygų mokesčių naštos pasikeitimą tarp asmenų, kuriems NPD didėja, ir asmenų, kurių NPD nesikeičia, kartu išlaikant NPD formulės paprastumą.

Kadangi dėl šio siūlymo pajamos į rankas didėtų asmenims, uždirbantiems iki maždaug vieno vidutinio darbo užmokesčio, ir nesikeistų daugiau uždirbantiems asmenims, ši priemonė tikslingai prisidėtų prie piniginio skurdo ir pajamų nelygybės lygio Lietuvoje mažinimo, kartu išlaikant efektyvų biudžeto lėšų panaudojimą. Be to, atotrūkis tarp MMA ir ją uždirbantiems asmenims taikomo NPD išliktų nepakitęs – šiuo metu NPD sudaro 74 procentus MMA, o priėmus pasiūlymą jis sudarytų 74,4 procento MMA.

Kartu siūloma neįgaliesiems ir riboto darbingumo asmenims taikytiną NPD proporcingai didinti nuo 870 iki 1 005 eurų (didesnį neįgalumą ar mažesnę darbingumą turintiems asmenims), o kitiems asmenims – nuo 810 iki 935 eurų.

Priėmus pakeitimus, asmens, uždirbančio MMA, mėnesio pajamos į rankas padidėtų 83,55 euro (įskaitant paties MMA didėjimo poveikį), uždirbančio 1 000 eurų asmens pajamos padidėtų 21,92 euro, o uždirbančio 1 926 eurus ir daugiau – nesikeistų.

Atsižvelgiant į tai, kad vienas iš NPD formulės kintamųjų yra MMA, galiojusios einamųjų kalendorinių metų sausio 1 dieną, dydis, siekiant išlaikyti tolygų mokesčių naštos pasikeitimą

tarp asmenų, kuriems NPD didėja, ir asmenų, kurių NPD nesikeičia, siūloma GPM įstatymo projekto įsigaliojimą numatyti nuo 2023 m. sausio 1 d.

PVM įstatymo projektu siūloma nuo 2023 m. sausio 1 d. neribotam laikui pratęsti lengvatinio 9 procentų PVM tarifo taikymą apgyvendinimo paslaugoms.

PVM įstatymo projektu siūloma nuo 2023 m. sausio 1 d. iki 2023 m. birželio 30 d. pratęsti lengvatinio 9 procentų PVM tarifo taikymą maitinimo paslaugoms, kultūros, poilsio ir sporto paslaugoms ir atlikėjų paslaugoms.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai, galimos neigiamos priimtų įstatymų pasekmės ir kokių priemonių reikia imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Priėmus įstatymų projektus, neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Galima priimtų įstatymų įtaka kriminogeninei situacijai, korupcijai

Priėmus įstatymų projektus, įtakos kriminogeninei situacijai, korupcijai nenumatoma.

7. Galima priimtų įstatymų įtaka verslo sąlygoms ir plėtrai

NPD padidėjimas lemtų mažiausias pajamas uždirbančių gyventojų gaunamų pajamų padidėjimą į rankas, kartu prisidėtų prie vartojimo skatinimo, o tai turėtų teigiamą įtaką ir verslui.

PVM įstatymo projektu prisidedama prie apgyvendinimo paslaugas teikiančio Lietuvos verslo konkurencinių sąlygų gerinimo.

PVM įstatymo projektu prisidedama prie maitinimo paslaugas, kultūros, poilsio ir sporto paslaugas ir atlikėjų paslaugas teikiančio Lietuvos verslo veiklos stabilizavimo.

8. Įstatymų projektų atitikties strateginio lygmens planavimo dokumentams

Įstatymų projektai neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

9. Įstatymų inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Priėmus įstatymų projektus, galiojančių įstatymų pakeisti ar pripažinti netekusiais galios nereikės.

10. Įstatymų projektų atitikties Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimams ir įstatymų projektų sąvokų ir jas įvardijančių terminų įvertinimas Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymų projektai parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų. Įstatymų projektuose neapibrėžiama sąvokų.

11. Įstatymų projektų atitikties Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis ir ES teisei

Įstatymų projektų nuostatos neprieštarauja Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis, ES dokumentams.

12. Įstatymams įgyvendinti reikalingi įgyvendinamieji teisės aktai, šių aktų rengėjai ir terminai

Priėmus Įstatymo projektą, Vyriausybė arba jos įgaliota institucija paskirstys asignavimus pagal programas.

Priėmus GPM įstatymo projektą, turės būti pakeistas Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2019 m. gruodžio 12 d. įsakymas Nr. VA-93 „Dėl Pavyzdinės pajamų mokesčio deklaracijos GPM311 formos ir jos priedų formų ir jų užpildymo, pateikimo bei tikslinimo taisyklių patvirtinimo“ ir Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2019 m. gruodžio 20 d. įsakymas Nr. VA-112 „Dėl Nenuolatinio Lietuvos gyventojo metinės pajamų mokesčio deklaracijos GPM314 formos, jos priedų GPM314A, GPM314B formų ir jų užpildymo ir pateikimo taisyklių patvirtinimo“ (rengėja – Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos).

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymams įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)

Padidinus maksimalų taikytiną NPD ir neįgaliesiems bei riboto darbingumo asmenims taikytiną NPD, preliminarium skaičiavimu, valstybės ir savivaldybių biudžetai per metus neteks apie 164,3 milijono eurų pajamų iš gyventojų pajamų mokesčio.

Priėmus PVM įstatymo projektą valstybės biudžetas 2023 metais neteks apie 89 mln. eurų, iš jų dėl lengvatinio 9 procentų PVM tarifo taikymo 2023 metais apgyvendinimo paslaugoms – apie 24 mln. eurų, dėl lengvatinio 9 procentų PVM tarifo taikymo 2023 metų I pusmetį maitinimo paslaugoms – 59,5 mln. eurų, kultūros, poilsio, sporto ir atlikėjų paslaugoms – apie 5,5 mln. eurų.

14. Įstatymų projektų rengimo metu gauti specialistų vertinimai, rekomendacijos ir išvados

GPM įstatymo projektas jo rengimo metu teiktas išvadoms gauti verslo ir darbuotojų interesams atstovaujančioms organizacijoms.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia įstatymų projektams įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis

„Biudžetas“, „savivaldybės biudžetas“, „neapmokestinamasis pajamų dydis“, „pajamos“, „pridėtinės vertės mokestis“, „turizmas“, „viešbučiai“, „apgyvendinimo paslaugos“, „restoranai“, „maitinimas“, „renginiai“, „kultūra“, „sportas“, „atlikėjai“.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Kartu su šiuo aiškinamuoju raštu teikiami tokie aiškinamojo rašto priedai: 2023 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių projektų apžvalga (1 priedas); 2023 metų valstybės biudžeto asignavimų paskirstymo pagal programas projektas (2 priedas); 2023 metų Vyriausybės skolinimosi programa (3 priedas); informacija apie tęstinius investicijų projektus, kuriems 2023 metais nesiūloma skirti lėšų (4 priedas), Valstybės investicijų 2023–2025 metų programoje numatytų kapitalo investicijų paskirstymo pagal asignavimų valdytojus ir investicijų projektus (investicijų projektų įgyvendinimo programas) projektas (5 priedas), 2023 metų valstybės veiklos srityse siekiami Nacionaliniame pažangos plane nustatyti pažangos uždaviniai, poveikio rodikliai ir 2023 metais numatomos panaudoti lėšos šiems uždaviniams vykdyti (6 priedas).